

ترویج چندهمسری؛ تکانه‌ای بحران‌زا در جامعه

ریحانه جولایی

ساده کردن چندهمسری در رسانه‌های داخلی

این اولین بار نبوده که در شبکه‌های سراسری از چندهمسری و مزایای آن صحبت شده است. پیش‌تر هم برنامه‌هایی در این مورد ساخته شده بود که بازتاب زیادی در رسانه‌ها و میان مردم داشت. نمونه آن نمایش مرد جوانی که با سه همسر خود در خانه‌ای مشترک زندگی می‌کرد و زنان لاقول جلو دوربین از شرایط زندگی خود رضایت داشتند؛ یا نمونه دیگر مردی که در یک برنامه تلویزیونی در جواب مجری گفته بود: «میل من می‌کشند و اگر به عقب برگردم، باز هم این کار می‌کنم چون خوش می‌گذرد.»

البته همان‌طور که گفته شد این برنامه‌ها تلویزیونی از تبلیغات صداوسیما برای موجه جلوه دادن چندهمسری است. به عنوان آخرین اقدام برای رواج این موضوع می‌توانیم به برپایی «کارگاه مهارت‌های ارتباطی برای خانواده‌های چندهمسری» اشاره کنیم. پوستر این کارگاه را احتمالاً در شبکه‌های مجازی دیده‌اید. چندین خوشحال با کودکانی که یکی از آنها را در دوش خود خانواده نشسته و همه از این بودن در کنار هم شاد هستند.

تبلیغات این کارگاه که چند روزی می‌شود در فضای مجازی جنجال به پا کرده است می‌خواهد در رابطه با ضرورت احیای فرهنگ چندهمسری، الزامات تشکیل خانواده‌های چندهمسری، احکام فقهی در این رابطه و در نهایت مهارت‌های زندگی در این نوع خانواده‌ها آموزش‌هایی ارائه دهد.

ناجیان خیالی زنان

تشکیل خانواده در اسلام فریضه‌ای است که مرد و زن آن را به عنوان یک کار

الهی و یک وظیفه انجام می‌دهند؛ بنیانی ماندگار و دارای تأثیر در زندگی و جامعه، مطالبه‌ای که با انتشار پوستر تبلیغاتی از چندهمسری، نگاه از سر دلخوشی به آن شده و نه تنها باری از کاهش نرخ ازدواج بر نداشته بلکه بر پرهیز از آن نیز افزوده است.

موضوعی که در رابطه با این کارگاه موارد مشابه باعث خنده می‌شود این است که مدعیان برگزار این کارگاه، خود را ناجی چند درصد زنان مانده در تجرد قطعی عنوان می‌کنند و می‌خواهند با ساختن خانه‌ای بر ویرانه‌های زندگی اول، راهی برایشان باز کنند. به گفته آنها چندهمسری شرایط خاص خود را دارد، اما برخی هستند که می‌توانند خانواده دیگر تشکیل دهند. ما در ایران حدود ۴ تا ۵ میلیون زن بین ۳۰ تا ۴۹ سال، اعم از باکره تا مطلقه داریم که این‌ها همسر ندارند. آیا این‌ها حق تاهل ندارند؟ با تگاهی عمقی به ادعای مدعیان این تبلیغات، به‌سادگی می‌توان دریافت که از توجه به وضعیت روح و روان «چند همسران» غافل مانده‌اند و تنها نگاهشان معطوف به جسم فردی است؛ در حالی که به‌باور روانشناسان، عشق با حقیقت، اعتماد و ارتباط، رشد می‌کند و نیاز زن در خانه، بیش از موارد مادی؛ امنیت و آرامش است.

کارگاهی با هدف نابودی خانواده در سطوح ملی

تبلیغ کارگاه‌های آموزشی چند همسری نخستین بار در صفحه اینستاگرام موسسه «حیات حسنی» منتشر شده است. نام کامل این موسسه «وطن توحیدی حیات حسنی» است. در وبسایت این موسسه آمده که موسسه «حیات طیبه حسنی» در سال ۱۳۹۰ توسط «جمعی از مشتاقان و

«رهبری فرمودند حتی شوخی آن نباید انجام شود»

و انکش مسئولان اما به این موضوع زیاد و قابل توجه است. معاونت زنان و نهاد خانواده ریاست جمهوری تأکید کرد: به جای تبلیغ چندهمسری باید معضلات و مشکلات از سراسر راه ازدواج جوانان برداشته شود. معصومه ابتکار در مصاحبه‌ای که با ایلنا داشت گفت: «نظر صریح مقام معظم رهبری درباره چندهمسری کاملاً مشخص است ایشان فرمودند که حتی شوخی آن نباید انجام شود و مردی که یک همسر رسمی و قانونی دارد و با آن زندگی می‌کند نباید چنین موضوعی را مطرح کند زیرا خانم رانسبت به ادامه زندگی دلسرد می‌کند.»

او ادامه داد: «چنین مسئله‌ای آسیب‌ها و ظلمات زیادی را به خانواده‌ها وارد کرده است؛ زیرا به منزله شکستن تمامی عهد و پیمان‌هایی است که یک زوج به هنگام ازدواج بر پایه اعتماد با یکدیگر می‌بندند، حال بماند که به شکل غیر رسمی تحت عنوان خیانت مطرح می‌شود.»

ابتکار خاطر نشان کرد: «شرایط ازدواج مجدد در جامعه ما بسیار خاص است و تصریح دارد که همسر اول باید با آن موافقت کند.»

اولویت جامعه چندهمسری نیست

معاون امور جوانان وزارت ورزش و جوانان هم با بیان این که در حال حاضر اولویت کشور ازدواج جوانان است، گفت: «از کسانی که می‌خواهند در خصوص ترویج ازدواج دوم فرهنگ‌سازی یا کمک کنند، خواهش می‌کنم که این هزینه را به خیرین ازدواج بدهند تا جوانان کشور که دچار موانع اساسی در امر ازدواج هستند، مشکلاتشان حل شود.»

محمد مهدی تندگویان با اشاره به گسترش برخی تبلیغات در فضای مجازی برای ترویج ازدواج دوم اضافه کرد: «فوقی با مشکل اساسی تری روبرو هر هستیم، مطرح کردن این موضوع نمی‌تواند جزو اولویت‌های مافرا را بگیرد. در گزارشی به نقل از یکی از مدیران بر گزار کننده این دوره‌ها نوشته که این کارگاه پنجمین کارگاه آموزشی است که در شهرهای مختلف برگزار می‌شود. این مدیر که نامش اعلام نشده، گفته است در این کارگاه، اساتید «روان‌شناسی دینی» درباره «ضرورت و احکام» چندهمسری سخنرانی می‌کنند. در این کارگاه همچنین اساتید برای «مرحله‌های مشاوره و ارتباط و زمینه‌راند داشته باشند برای اختیار کردن همسر دوم و وساطت خواهند کرد». این مسئول هدف از برگزاری این کارگاه‌ها را «احیای چندهمسری» و کمک به ۵ میلیون دختری که امکان ازدواج ندارند، دانسته است.

موسسه «حیات حسنی» یکی از اهداف خود را گسترش «ازدواج‌های چندهمسری اسلامی در سطوح محلی، ملی و بین‌الملل» اعلام کرده است و کارگاه‌های این موسسه به صورت رایگان برگزار می‌شود و تاکنون در اصفهان دو دوره و در تهران یک دوره برگزار کرده است

ترویج شود. همچنین این ازدواج باید مشروط بر رعایت تمام حقوق همسر اول و بارضایت قانونی و ثبت شده و باشد اما این موضوع برای بانوان و دخترانی که در آستانه ازدواج اول قرار دارند صدق نمی‌کند و توصیه نیز نمی‌شود؛ چرا که این موضوع به بافت جمعیتی کشور برای ازدواج پسران جوان آسیب می‌رساند.»

تندگویان با تأکید بر این که اولویت ما در حال حاضر ازدواج جوانان است، ادامه داد: «شرایط فعلی فرهنگ ما چنین موضوعاتی را نمی‌پذیرد و ترویج چنین موضوعاتی نیز جوابگو نیست.

جامعه فعلی ما با موضوعات مختلف فرهنگی، مسائل اقتصادی و آسیب‌های اجتماعی موجود این فرهنگ را نمی‌پذیرد. هنوز نتوانسته‌ایم برای موضوع ازدواج ساماندهی مناسبی داشته باشیم که حالا بخواهیم روی مدل‌های مختلف ازدواج بحث کنیم.»

چندهمسری در عرف و فرهنگ ایرانی جای ندارد

طیبه سیاوشی، عضو فرآکسیون زنان مجلس نیز در این زمینه با بیان این که گفتن برخی از حرف‌ها مشمزه کننده است، تصریح کرد: «بعضی‌ها دنبال در دسرهای جدید هستند، چندهمسری در عرف و فرهنگ ایرانی جایی ندارد و منم این کار و حرکت، توطئه چه کسانی است؟»

این نماینده مجلس شورای اسلامی در ادامه یاد آور شد: «چندهمسری نه دستور اسلام است و نه در فرهنگ ما جایی دارد. طرح بحث چندهمسری در جامعه موجب نگرانی مادران است و همچنین خانواده‌ها را با بحران‌هایی مواجه می‌کند که هزینه اجتماعی زیادی را جوانان با اعلام این که در حال حاضر در کشور بین جمعیت زنان و مردان تناسب برقرار است و در مرحله بحران نیستیم تا این موضوع را مطرح کنیم، اظهار کرد: «اگر هم قرار است این اتفاق ترویج شود، بهتر است در مورد ازدواج مجدد برای کسانی که توانایی این را دارند که با زن سرپرست خانواری که سن بالایی دارد و فرزند نگهداری فرزندانش است،

از گوشه و کنار

جزئیات جلسه عارف با هاشمی درباره «جدایی ری»

سخنگوی شورای شهر تهران با بیان اینکه موضوع جدایی ری از تهران بارها مطرح شده است اما در آخرین مرتبه تبصره‌های ذیل ماده ۱۲ قانون شوراهای اضافه شد که بر اساس آن در محدوده ری، تهران و تجریش تنها یک شورای شهر تشکیل می‌شود، گفت: با اینکه برخی این تبصره را مغایر اصل ۱۰۰ قانون اساسی می‌دانستند و معتقد بودند از آنجایی که شهرستان ری فرمانداری مستقل دارد باید شورا و شهرداری مستقلی نیز داشته باشد؛ اما شورای نگهبان این تبصره را رد نکرد و خود به خود بعد از الحاق این تبصره موضوع جدایی ری از تهران مخدومه شد چرا که به لحاظ قانونی نمی‌شد کاری انجام داد اما حالا مجلس می‌خواهد این تبصره حذف شود تا در ری، شهرداری و شورای شهر مستقل تشکیل شود. به گزارش ایسنا، علی‌اعطاب با بیان اینکه شورای شهر تهران از ابتدای بنیادداشت که موضع‌گیری مشخصی داشته باشد چرا که ما تصمیم‌گیر نیستیم و صرفاً می‌توانستیم به لحاظ تجربی در مورد معایب، محاسن، تبعات و... این موضوع صحبت کنیم، افزود: تا اینکه دکتر عارف از محسن هاشمی دعوت کرد تا در جلسه‌ای نظر شورای شهر را در مورد جدایی ری از تهران اعلام کند تا شورا نقطه نظرات خود را بیان کند به همین دلیل جلسه‌ای را با اکثریت اعضا برگزار کردیم تا هم نظرات موافق و هم مخالف این جدایی شنیده شود اما تعداد مخالفان جدایی به شکل محسوسی بیشتر بود. اعطاف افزود: نظر اکثریت اعضای شورای شهر در مورد جدایی ری از تهران این است که این تفکیک به نفع خودی هم نیست.

زور مجلس به

تجمیع بیمه‌ها ترسید

رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس گفت: طبق قانون بیمه‌های سلامت باید تجمیع یا صندوق‌های آنها یکسان شوند اما زور مان به اجرای این قانون نرسید. به گزارش ایرنا، غلامرضا تاجگردون اضافه کرد: می‌دانیم که منابع نظام سلامت محدود است و سازمان بیمه سلامت ۶ هزار میلیارد تومان کسری بودجه دارد اما خدمات باید عادلانه به مردم داده شود و باید جلوی هزینه‌های اضافه را بگیریم. تاجگردون اظهار کرد: اینکه ۴۰ درصد از منابع دولتی باشد، ناعادلانه بود، حالا وضعیت بهتر شده اما باید طبق قانون سهم مردم به ۲۵ درصد کاهش یابد. رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس اضافه کرد: تبه نظام سلامت ایران در بین ۱۹۰ کشور دنیا ۱۰ است؛ این تبه خوبی است اما مطلوب نیست، او ادامه داد: دانشگاه‌های علوم پزشکی در تأمین منابع و نسبت‌های تعرفه‌های پزشکی مشکل دارند و بین منابع و مصارف آنها فاصله وجود دارد. بیمه‌ها هم با مشکلات جدید منابع مواجه هستند. بین دانشگاه‌های علوم پزشکی و بیمه‌ها نیز تعارض وجود دارد. مجلس و وزارت بهداشت هم درگیر این مسائل هستند. مسائلی که باعث شد یک وزیر کار آرزوی دولت جدا شود و دکتر نمکی که از مدیران سابقه است، بیاید اما این مشکلات با جابه‌جایی حل نمی‌شود. تاجگردون افزود: طرح تحول سلامت اشکالاتی داشت اما مقصر وزارت بهداشت نبود. مجلس باید بیشتر نظارت می‌کرد تا بودجه‌ها بهتر هزینه شود.

ساخت لباس «قفس عنکبوتی» برای درمان بیماران حرکتی

طراح و تولیدکننده لباس فضایی و قفس عنکبوتی (اسپایدر کیج) اظهار کرد طراحی و تولید این دو وسیله برای درمان و توانبخشی مبتلایان به فلج مغزی صورت گرفته است.

به گزارش فارس، نادر علیرضالو با بیان اینکه ایران بعد از کشورهای روسیه، امریکا، لهستان و برزیل توانسته است این دو دستگاه و وسیله را طراحی و تولید کند، گفت: این دو دستگاه نقش مکمل را داشته‌اند و سه کار اصلی شامل تقویت عضلات ضعیف و تحلیل رفته، اصلاح راستای بدن و حس عمیق را انجام می‌دهند.

او خاطر نشان کرد: کودک دچار فلج مغزی با استفاده از لباس فضایی توانایی ایستادن و ایجاد خط تعادل را کسب می‌کند؛ ضمن اینکه کودک می‌تواند از ماهیگانه‌های آبی‌رنگ از این دو دستگاه استفاده کند و در افراد دیگر دچار فلج مغزی نیز قابل استفاده است.

هستیم، گرچه لایحه تأمین امنیت زنان که به تازگی بعد از سال‌ها مصلی بالاخره از قوه قضاییه به دولت فرستاده شده تا بعد از راهی مجلس شود، به این موضوع به صورت ویژه ورود کرده است، اما حتی معلوم نیست بعد از این همه سال تکلیف آن چه خواهد شد.

این در حالی است که آنطور که از پژوهش‌های مختلف درباره قتل‌های ناموسی در بعضی مناطق ایران بر می‌آید، ضعف و خلاهای قانونی، هنجارها و ارزش‌های نابرابر جنسیتی موجود در جامعه، فحش خانوادگی، خرده فرهنگ و الگوهای نمادین بیشتر تأثیر را در پر خاشاگری و در نتیجه بر وقوع قتل‌های ناموسی دارند و در این میان آن چیزی که بیشتر تأثیر را در این سه گونه الگو دارد، ارزش‌ها و هنجارهای نهادینه شده‌ای است که با تضعیف انگاشت‌های زنان، آن‌ها را مستحق مجازات و مرگ می‌داند، اگر این هنجارها عدول کند.

بنابراین آنچه که در این میان راهگشاست، تدوین قوانینی در جهت حمایت از زنان خشونت‌دیده، فرهنگ‌سازی برای متعادل کردن این فرهنگ جنسیت‌زده و آموزش برای زندگی برابر است. زندگی‌ای که در آن هیچ زنی با یک سوظن ساده راهی قبرستان نشود.

زنان، قتل‌های ناموسی و خانه‌ای که «پدری» نیست

الیه محمدی، کارشناس ارشد مطالعات زنان

فقط اینکه گفته شود و آبروی خانواده را برده، کافی است؛ او را می‌کشند چون «غیرت‌نشان» اجازه نداده، چون آبروی خانواده لکه‌دار شده، چون آن‌ها حق دارند جان خواهر، مادر یا همسرشان را برای حفظ آبروی خانوادگی بگیرند.

حرف از قتل‌های ناموسی است؛ موضوعی که این روزها با اکران فیلم «خانه پدری» و بعد توقیف دوباره آن بیشتر بر سر زبان‌ها افتاده؛ هر چند گفته شد این فیلم به دلیل صحنه‌های خشونت‌آمیز از پرده‌ها پایین کشیده شده اما گفته می‌شود پرداختن به موضوع قتل ناموسی در این فیلم، دلیل اصلی برای توقیف این فیلم بوده است. قتل‌هایی که عموماً توسط برادر، پدر، عمو، عموزاده‌ها و یا دیگر نزدیکان به بهانه حفاظت از «ناموس» و شرافت خانواده صورت می‌گیرد و واقعتاً انکارناشدنی است. سال‌هاست که قتل‌های ناموسی در شهرهای مختلف ایران اتفاق می‌افتد و تنها سوظنی کافی

است تا مردان خاندان دست به کار شوند و زنی را به خاطر شک و به‌زعم خودشان زیر پا گذاشتن هنجارهای خانوادگی به قتل برسانند. طبق آمارها در سال ۱۳۸۰، ۱۳۹۲، ۱۸ درصد از قتل‌ها بانگیزه‌های ناموسی و متکراتی بوده و استان خوزستان، استان فارس، آذربایجان شرقی از جمله استان‌هایی هستند که بالاترین آمار این قتل‌ها را داشته‌اند. علاوه بر این، این قتل‌ها در استان‌های ایلام، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، سیستان و بلوچستان، هرمزگان، لرستان، چهارمحال و بختیاری، همدان و آذربایجان غربی هم به چشم می‌خورد.

ابعاد خشونت علیه زنان در خانواده‌ها قابل انکار نیست. نوع و میزان این خشونت بسته به گروه، طبقه، ملیت و قومیت فرق می‌کند. آنطور که از پژوهش‌های علمی برمی‌آید، زنان طبقه پایین، مهاجران یا زنانی که در مناطق عشیره‌ای ایران زندگی می‌کنند، تجربه خشونت جسمانی را حتی با قتل‌های ناموسی تجربه می‌کنند. اعمال خشونت علیه زنان مساله‌ای اجتماعی است تا مردان خاندان دست به کار شوند و زنی را به خاطر شک و به‌زعم خودشان زیر پا گذاشتن هنجارهای خانوادگی به قتل برسانند. طبق آمارها در سال ۱۳۸۰، ۱۳۹۲، ۱۸ درصد از قتل‌ها بانگیزه‌های ناموسی و متکراتی بوده و استان خوزستان، استان فارس، آذربایجان شرقی از جمله استان‌هایی هستند که بالاترین آمار این قتل‌ها را داشته‌اند. علاوه بر این، این قتل‌ها در استان‌های ایلام، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، سیستان و بلوچستان، هرمزگان، لرستان، چهارمحال و بختیاری، همدان و آذربایجان غربی هم به چشم می‌خورد.